Stilo romane Curie

Duplex est modus devoluendi sive trahendi causas ad curiam Romanam ut in ipsa curia tractentur. Unus per commissionem factam in curia cum potestate citandi extra curiam. Et isto modo tam beneficiales et non beneficiales non est dicendum. Propterea dicere sive nisi predicentes modi procedendi et observationis eorum prout infra dicetur. Licet levius et facilius cause beneficiales etiam devolute per appellationem committuntur ad curiam quam alie. Et inter alias cause spirituales et extra per prophane. Et inter prophanas civiles que committuntur inter clericos et laycos. Sed propterea placet super nulla est dicenda nisi in modo procedendi et observationis eorum ut videbitur infra.

Alius est modus devoluendi per appellationem. Et in isto modo magis est dicendum inter beneficiales et non beneficiales. Beneficiales per solam appellationem interpositam ad sedem apostolicam devolvuntur ad curiam Romanam dummodo dicta appellatio interponatur juxta c. cum de clericis. Et scilicet quod interponatur in presentia appellati ut sui procuratoris contra appellationem data sibi scriptura autentica vel plecto sibi tenore appellationis cum copia sibi tradita. Alioquin in absentia appellati et procuratoris talis appellatio insinuanda est in domo habitationis appellationis alius appellati. Et ubi si domus est in remote in ecclesia cathedrali cuius civitatis in dioc. est beneficium de quo agitur. Et hoc necessarium nisi esset notorium appellantis. Tunc enim sufficit quod intimatio fiat in aliquo loco publico de quo necessite sit quod veniat ad noticiam appellati. Item est sciendum quod si aliqua appellatio ut citatio debeat insinuari alicui habenti prebendas etc. ut aliud beneficium curatum exigens residentiam de jure etc. in absentia appellati ut citandi sufficit quod fiat intimatio ut citatio in ecclesia cathedrali. Et in ecclesia sui beneficii curati et non in quacumque alia domo habitationis.

Alie vero cause non beneficiales sive sint spirituales et extra ut usure et de decimis de matrimonio et de similibus, sive inter clericos sive inter laycos via appellationis dumtaxat non devolvuntur ad curiam Romanam nisi secundum formam distinctionem infrascriptam. Curia aut appellavit ante diffinitivam sententiam aut post. Et appellavit ante aut appellatio non est accepta a judice ut approbata a parte, aut est recepta a judice ut approbata a parte. Primo casu aut nondum fuit constitutus ab hoste scilicet a judice vel appelante. Et tunc sufficit quod appellatus mittat procuratores ad agendum et defendendum

in curia non esset in tali causa vigore appellacionis talis pars procedere posset
nisi de speciali mandato pape committeretur / si curia cum potestate citandi
in curia / et de certa citacione est et execucione reducta non vi
appellacionis sed vi citacionis procedit / Aut vero fuit statutus ab homine et
tunc eciam dico quod in casu supposito / nullus terminus fuit statutus ab homine
Et tunc sufficit mittere procuratorem ad expediendum articulum et
illo expedito in negocio principali procedi non posset in curia absque
nova citacione nisi ambe partes essent in curia vel procuratores
essent sufficientes / Et partes tacite vel expresse prorogarent
iurisdictionem dicti iudicis vel vigore appellacionis videndo posset
procedi in negocio principali / sed hoc in curia // Aut vero
fuit statutus ab homine et tunc aut appellatus petiit quod personaliter
persone veniret pro sistendo cum iudicibus et munimentis ad Romanam
curiam ad totam causam / Et censerentur per talem appellacionem ad Romanam curiam
devolute et ad finem ut in negocio principali per audienciam contradictarum
procedi posset vi talis appellacionis // Aut appellatus hoc non
petiit et tunc tantum est devolutus articulus in curia ut in negocio
principali illo articulo finito vi appellacionis procedi posset // Et sic
in uno casu appellacio ad finem devolvit negocium principale ad curiam
ita quod illa sine alia citacione in curia procedi posset per
audienciam contradictarum et abinteriora // Sed quando appellacio est
a iudice et a parte et terminus statutus ab homine et petit pars
appellata quod appellans veniat cum iudicibus suis et munimentis
totam causam concernentibus Et isto modo raro accidit
in appellacionibus in huiusmodi causis non beneficialibus a diffinitiva. Si autem
aut appellacio fuit accepta a iudice et approbata a parte vel non
primo casu sive terminus fuit statutus ab homine sive non
causa est devoluta ita quod per audienciam contradictarum cum
abinterioribus procedi possit eciam in negocio principali. Secundo casu scilicet
quod non est recepta a iudice et approbata a parte non
est causa devoluta ad curiam ita quod per audienciam con-
tradictarum in negocio principali procedi posset sed sufficit committere
procuratorem ad impetrandum et contradicendum modo ex
premissis liquet plene quod cause eciam non beneficiales
in Romana curia vigore appellacionis interposite in articulo
quandoque vel negocio principali per audienciam contradictarum
tractari possunt

Modus procedendi devoluta causa per appellacionem in beneficialibus

Postquam autem in Romana curia per viam appellacionis ita vel

in ea tractari debebat devoluta fuit / hoc modo procedendum
est primo committenda est causa appellationis et negocii principalis alicui
auditori ut iudici Et presentata commissione eadem die iuridica
in audiencia ut sequitur producatur appellatio coram iudice si
habetur alias detur verbo / Et absque hoc secundum modernam practi
cam licet olim secus esset quod pronunciat auditor causam
esse devolutam / petatur et obtineatur partes citari per audienciam
contradictarum ad dicendum contra commissionem et iuramentum pro devolucione
faciendum Et licet illa practica fuerit cum appellatio esset verbo
producta / tamen illa non est secura petita in iuridica
¶ deinde citatione audiencie contradictarum reproducta / et accu
sata contumacia partis non dicentis contra commissionem et iuramentum huiusmodi
obtineatur si in gravamine procedatur / sive sit beneficialis
sive non beneficialis Ad impugnandum et iustificandum
ad primum / Et non in negocio principali partes vellet concedere terminum
si causa beneficialis est / procedendum est iuxta reformationem
mariam (?) termini competentes scilicet ad libellandum ad primam ad iurandum
de calumpnia ad primam etc. ¶ Et de mero iure / Et aliquando
partes velint abbreviare litem in termino ad libellandum potest iurare
de calumpnia ¶ Caveat tamen ut non remittat expresse iuramentum
alias partis / sed tamen tacite quia tacita valet et expressa viciat
processum a iure licet hoc quidam notarii scribant in causis
errant ¶ Assessoribus enim sepe scribitur quod partes remisit
parti iuramentum Et si postmodum sit attemptatum quod iurat
in termino ad libellandum / quod caveat notarius ne scribat hoc
expresse ¶ deinde ad articulandum ad terminum etc. / ad dandum quod articulos
ad duos etc. Ad declarandum ad primum etc. ¶ Et si aliqua declarationes
dantur / ad dandum contra eas ad primum etc. ¶ Et deinde tamen ut ante
lapso termino ad dicendum contra articulos / sicut ad probandum ad
mittendum prout vocata ad hoc parte / factis probationibus sive est
actor vel si est reus et actor probavit factis de-
fensionibus contrariis relevantibus ut si nichil probat actor
Etiam si reus non probavit et tercium pro de absolutoria
sententia pars petit concludi ad statim / in eadem audiencia ¶
Quibus domino iudex liberatus fuit pro ferre sententiam ¶
Et licet conclusio in beneficialibus non sit de stilo tamen
Stilus curie habet quod ipse concludit Etiam in beneficialibus et aliis
sumariis causis ¶ Tenet tamen sententia sine tali conclusione
nec aliter hoc stilus contrariat ¶ Et quoad istam materiam admissionis
articulorum et exceptionum ut aliarum materiarum / preterquam quod de
conclusione dictum est / tamen illa in causis plenariis sic observantur
sed de stilo / Idem in talibus causis ordinariis sive

primus fruat' i 2a instancia ¶ Item i 2a instan' omnes
supradicti termini fruant' ad prima d. excepto tercio ad articuland
qui fruat' ad viij d. Et eodem modo fit i 3a instan' de pro
tercio ad sanctionem qui fruat ad vj d.

In caus beneficialibus devolut per commissionem etc.

Item eodem modo fruant termini i causa beneficiali que e devoluta
per commissionem cum potestate citandi i curia et extra et executione
facta publicata que executio fienda est eodem modo quo
apostolica exponenda sunt fore etc. Cam de cler etc. solum tercio
hoc dempto quod tunc non oportet produce pro devolucione causae
faciendae sed producit' tercio vel non quod deinde citat' pars
ad dominum contra illa ut puta contra citacoem et executiones
etc. Et postea procedit etc. quod si sint ambe partes suffi-
cienter fundate per se ut suos procuratores tunc procedendum e
ut eas alioquin pars presens procedat per contumaciam contra
alium absentem si causa est devoluta ut supra ¶ Et hoc
etc. fruat i caus non beneficialibus de quibus in supradictis e

In causis vero non beneficialibus de iniuriis usurarum etc.

In caus vero non beneficialibus aut ille sint de decimis
iniuriis vel usuris ¶ Et procedendum e ut i caus beneficialibus
modo quo supra dictum est ¶ Commissa causa producitur appo
sito ut verbo et citabit pars ad dominum contra commissionem et pro
pro devolucione causae faciend ad iij d. Si vero e devoluta per
citacoem facto ut verbo reproducta etc. citabit' pars ad
dominum contra commissione citacoem et executionem ad iij d. ¶ Et
deinde utrumque tamen devolucionem hoc primo tamen fruato tercio
ad dominum contra iura devolventia ut executionem citacionis
citabit' pars ad libellandum secundum aut etc. petita ad viij d.
secundum moderna contra antiqua fruat' ad libellandum
litem contestandum et de calumpnia iurandum ad viij d.
in quo termino dabit' libellus et citabit' pars ad eundem
libellum et litem super libello contestandum et iurandum de calump
nia ad iij dies et si tunc libellans affirmat narrata
i libello suo fore vera et petita i eo fieri debere ad litem
contestandum ¶ Et nisi tunc adversarius det excepciones
relevantes quod libellus de se sit ineptus compellat' pars ad eun
dem contestandum ¶ Excepciones aut que opponi possunt ad
impediendum litem item deinde sunt tres sed de

causa

iudicata / de re transacta et de re finita / Exceptio solucionis
sive compensationis anomala oppon potest ad impediendo litis
ingressum ¶ de exceptionibus autem dilatoriis que opponi possunt
ut exceptio pacti de non petendo tempus et similes / Si
non iudex te compellet ad respondendum libello / cui de iure non
est respondendum quia est ineptus Et tunc quia ut obstant ex-
ceptiones tales / et tunc non respondeas / nisi excepcionaris
Et sic metu durante iures de calumpnia Et demum
appelles ab illa compulsione metu excepcionis ad respondendum
libello facta ¶ Et in casu quo excepciones date fuerunt
et non admisse petita admissione Exceptionum appellari
potest a non admissione et compulsione dictarum exceptionum
Et a compulsione huiusmodi ~~quantum~~ coniunctim et divisim
Et sic erit divisim appellari potest a tali non admissione
et ab compulsione etiam / Et si tibi placet prosequi gravamen
quod iniustum est / quia libellus est ineptus / vel quia ex-
cepciones date fuerunt pertinentes vel forsan dilatio est iniqua
litera Et recede vel a iudice qui forsan tibi suspectus est
Vel alia de causa / tunc facias committi causam appellationis
ab huiusmodi gravamine Una cum toto negocio principali a fore
quia infra Et licet appellatio que est littera committitur de le
Una cum negocio principali non venit Negocium principale
nisi in eventu gravaminis / tamen levius sepe obtinent
Commissiones qua processum est coram iudice quod in omnem
eventum maneat iudex

Commissio appellationis a gravamine

Commissa vero causa gravaminis huiusmodi tamen conveniunt scilicet in causis
quarumlibet gravaminum scilicet primo ad diem ad comparendum
ad primum Et ad diem ad apponendum contra petenda et in quo
quo accusat contraria michil dicere ad comparendum et
deinde ad impugnandum et iustificandum ad diem in quo
dabitur peticio ad inquirendum verbo scilicet Si appellans
petendo pronunciari bene appellatum et male processum
Si appellatus est scilicet bene processum et male appellatum licet
ceterum sit et utrique quod in illo termino ad impugnandum et
iustificandum detur peticio facto Et pedita in gravaminibus
quo ad terminos procedunt quia appellans prosequitur causam
appellacionis. Sed si appellatus eam prosequitur ille potest
qui citatus est. ad diem ad comparendum / consentire in iurisdictione
iudicis si sibi placet / vel eius si iurisdictione impugnare
nare non possit / sic consensum prestare tacite ut expresse

Et i illo t(er)mi(n)o recipe(r)e app(ellati)o(n)e(m) ... p(ar)te adu(er)se inq(ui)rit(ur) ... sua
et q(uod) p(ro)c(ur)at(or) adu(er)sa(rius) Et in(de) ... facit q(uod) se excipere
g(e)n(er)alit(er) c(ontr)a ea(m) / Et obtineat ad i(m)pugnand(um) et p(ro)s(equen)d(um)
ad j die(m) ... t(er)mi(ni) s(er)u(abun)t(ur) ut supra in p(ri)ma instan(cia)
¶ Deinde q(uan)do t(ame)n ... i(n) negocio p(ri)ncip(a)li s(e)d su(m)marie no(n) in(ter)ue(n)it(ur)
et expeditu(m) est per una(m) i(n)t(er)locutoria(m) que tu(n)c su(n)t
in re(m) iudicata(m) q(uia) ab ea non est appellatu(m) vel
p(er) duas aut tres tu(n)c appellat(ur) et citet(ur) p(ar)s ad arti(culand)u(m)
in p(ri)ma instan(cia) ad xv d(ies) Et ad d(iem) ... c(ontra) arti(cu)los ad viij
dies / ... p(ro)ducend(um) ... ad viij d(ies) / ... d(iem) con(tra) p(ro)ducta
ad viij d(ies) / ... declarand(um) ad j d(iem) / ... d(iem) c(ontr)a declaraco(n)e(m)
si que dant(ur) ad j d(iem) ... ¶ Deinde p(otes)t pet(er)e q(uo)d ...
Et hoc si est reus et adu(er)sari(us) actor no(n) p(ro)bat / vel
si est actor et p(ro)bau(er)it Et testes ... plenarie
siue ... timet co(m)missione(m) ut ...
testes tu(n)c ... et deinde deliberato iudice
p(ro)nu(n)ciat

De 2a instan(cia)

In 2a instancia ...
p(ri)ma ... app(ellatu)m est Et ea app(ella)cionis ... citabit(ur) p(ar)s
ad d(iem) ... ad j d(iem) Et si placet app(ellan)ti statim
app(ellan)tus facere p(otes)t citari p(ar)te(m) ad libelland(um) ad j d(iem) ...
potest excipe(re) con(tra) ... ut non excipe(re) et ...
... litem in arte sua ... tu(n)c ... iudicib(us)
p(otes)t dare libellum s(cilicet) appellans / appellacion(em) petendo
confirmari ... et petendo p(ro)nunciari ... p(ro)cessu(m)
et ... et male appellatu(m) / vel si aliquid deest
... plene no(n) p(ro)nunciauit ... petic(i)o(n)e(m) sua(m)
illud p(otes)t tu(n)c add(er)e i(n) suo libello / Appellans no(n) potest
pete(re) ... Et dare petic(i)o(n)e(m) illa(m) q(uam) dedit i(n) p(ri)ma instan(cia)
Et d(iem) citabit(ur) p(ar)s ad ... libello ... hanc cautela(m)
caueat volens ... iudiciu(m) / q(uia) si p(ar)s alia sit ...
a iudicio non ... litis c(on)testac(i)o in 2a instan(cia) ubi
f(a)c(t)a e(st) i(n) p(ri)ma ... Teneat ... t(er)m(inu)m o(rdinarium)
volens ... iudiciu(m) et accelerare ... illo t(em)p(or)e
... alia p(ar)s no(n) est ... t(er)mi(ni) Et tu(n)c citet(ur)
p(ar)s ad iurand(um) de calu(m)p(ni)a ad j d(iem) vel s(er)uet(ur) t(er)mi(nu)s ille
ad iurand(um) i(n) eod(em) t(er)mi(n)o ut s(upra) p(ro)positu(m) est // D(iem) ad arti(culand)u(m)
ad xij d(ies) ... d(iem) con(tra) arti(cu)los ad vj d(ies) ... p(ro)ducend(um)
... ad vj dies ... d(iem) cont(ra) p(ro)ducta ad vj d(ies) ...
declarand(um) ad j d(iem) ... d(iem) contra declarac(i)o(n)es si que sunt
... ad p(ri)ma(m) die(m) ... In 2a instan(cia) om(ne)s
t(er)mi(ni) s(er)uant(ur) ad j (ex)cepto t(er)mi(n)o ad articuland(um) ... s(er)uat(ur)
ad vj Et teneat(ur) ... cautela i(n) t(er)mi(n)o ad libelland(um) et
respondend(um) ... libello ut d(ictum) e(st) i(n) 2a instan(cia)

In causis nullitatum

In causis nullitatum scilicet quis committitur et petitur annullari aliquis processus vel sententia vel aliquis actus extraiudicialis vel si est actus iudicialis aut nullitas constat ex eisdem actis et tunc commissa causa et citata parte ad diem quo constet commissionem et producto processu sive actu iudiciali quem annullari petitur et parte citata ad dictum terminum concluditur non requiritur alia observatio terminorum sive aliqua precedens peticio. Et in aliis nullitatibus sive extraiudicialibus sive iudicialibus cum non constat ex eisdem actis de nullitate requiritur plenus ordo iuris et plena observatio terminorum secundum cause naturam, scilicet si causa est beneficialis et alia summaria de quibus supra proceditur ut in illis in quibus ut supra dictum est. ¶ Et est notandum quod iudex et auditor cui commissa est causa appellationis a diffinitiva potest cognoscere de nullitate, etiam licet hoc non exprimatur in commissione sibi facta, secus in iudice appellationis a gravamine vel interlocutoria. Cautum tamen est quod semper exprimatur in commissione licet ex parte scito in iudice appellationis a diffinitiva sententia ut supra.

In causis restitucionum

In causis restitucionum que de iure peti dicuntur, scilicet contra contradictionem aut petitur restitutio ad appellandum ab aliqua sententia vel gravamine vel petitur restitutio in integrum adversus aliquem contractum vel actum. Et hoc principaliter vel incidentaliter. Et petitur quo restitutio ad appellandum vel etiam incidenter vel in integrum adversus terminos ¶ Et intenditur iudicium rescindens et non rescissorium et tunc citetur pars ad diem contra commissionem dentur articuli et petitur summarie via iuris quibus deducentes causam esse quo restitui de iure concedit. Et per viam commissionis de contra petite et concesse tunc deducantur articuli et iustificationes per instrumenta commissionem. Et citetur ad diem cum articulis ad … ¶ Deinde accusata contumacia … petant admitti articulos et producant iura et testes secundum materiam subiectam. Et est sciendum secundum hoc quod petens restitutionem semper a … constituat dote debet de aliquo suo iure vel interesse et saltem summarie de lesione. Item deinde facta probatione super articulis petitur restitutio. Et non petit restitutionem in integrum principaliter et incidenter rescindens et rescissorium simul, id est directe restitucionis et negocii principalis, quod fieri potest de iure et utile est sepe, tunc servandus sit terminus ad longius secundum naturam cause si est summaria vel ordinaria ut supra dictum est.

In causa desertion

In caus desertion(is) s(i) q(ui)s aliq(uis) ~~appellat~~ app(ellat)o a diffinitiva s(ente)n(tia) vel interlocutoria dicit(ur) deserta Et tu(n)c si deserta e(st) i(n) manibus d(omi)ni auditoris c(ui) (com)missa est ca(usa) app(ellati)o(n)is v(e)l i(n)cide(n)s t(un)c (con)ceditur nova (com)missio sup(er) desertione al(ia)s no(n) (con)ceditur nova (com)missio / Causa facta et putata citet(ur) p(ar)s ad d(icendu)m (contra) ad j(n)d(icium) Et lapso i(n) t(er)mi(n)o cit(ur) p(ar)s ad facie(n)d(u)m fi(de)m de diligencia p(ro)secucio(n)is app(ellati)o(n)is p(ri)mo ad j(n)d(icium) / Deinde si no(n) docuit de diligencia p(re)d(ic)ta cit(etur) ad j(n)d(icium) 2(us) / Cit(etur) ad ide(m) 3(us) Et tu(n)c judex h(abe)t op(ini)o(n)e(m) an velit (con)firmare s(ente)n(t)ia(m) (con)firmat(ur) Et (con)stat i(n) actis Et ta(m)e(n) s(er)vat s(er)vand(um) (ut) (con)tinuare ta(men) s(er)v(at) desertion(em)

In causis attemptator(um)

In caus(is) attemptator(um) que s(un)t p(ost) app(ellati)o(n)e(m) vel p(ost) litis pendencia(m) s(e)p(er) (con)ceditur nova (com)missio Et occurrerit talia attemptata p(ost) p(ri)ma(m) (com)missio(n)e(m) q(uia) (con)gl(ob)at (com)missio(n)es p(ost) attempta si no(n) extendu(n)t ad actiones no(n) creatas s(i)ve creand(as) app(ellati)o(n)i(s) Et lapso t(er)mi(n)o ad d(icendu)m (contra) (com)missio(n)e(m) q(uia) est (contra)d(icendu)m ad j(n)d(icium) (con)de(n)t(ur) arti(cu)li sup(er) attemptat(is) Et citet(ur) p(ar)s ad d(icendu)m (contra) vel p(ost) petant et obtineant(ur) admitti Et s(un)t p(ro)bacio(n)es p(er) testes vel p(er) instru(men)ta Et de(m) illis factis no(n) (con)ceditur obs(er)vacio t(er)mino(rum) nisi q(uo)d petitio det(ur) et s(ente)n(t)ia fer(a)t(ur)

In causis Reduction(is)

In causis ubi peti(tur) Reductio q(uia) aliq(ui)d laudu(m) latu(m) p(er) al(i)q(uo)s arbitros vel arbitratores ad arbitriu(m) boni viri Et est ca(usa) b(e)n(e)ficialis vel summaria s(er)vand(um) s(un)t t(er)mi(n)i ut i(n) illis sup(er)ior(ibus) (con)t(inetur) Et inexplanatu(s) vl(timu)s h(ab)et datu(s) est libellus (con)tendens (con)firmare r(e)ductio(n)e(m) s(e)c(un)d(um) disposico(n)e(m) iuris / Si vero ca(usa) vel negociu(m) i(n) qua petit(ur) reductio no(n) est b(e)n(e)ficialis vel summaria t(un)c s(un)t s(er)vand(i) t(er)mi(ni) sicut i(n) ca(usa) ordinaria vel p(ro)phana Et e(st) lis (con)testanda

Remissio ad p(ar)tes

In causa ubi petit(ur) Remissio ad p(ar)tes decerni Et h(ab)et(ur) (com)missio q(uo)d decernat(ur) Et decreta expedia(tur) sub sigillo al(ia)s fieret sub plumbo Et (com)missio decreta e(st) remissio cita(tur) p(ar)s ad j(n)d(icium) ad (con)corda(n)d(um) de loco et judice in quo t(er)mino fiat (con)cordia de uno vel duob(us) p(ro)bis viris

prout occurrit / Deinde tenetur a dando interrogatoria usque ad [illegible]
Et tunc in illo petunt includi articuli per partem nova Et si partes
habent iurent tunc ut alias cum occurrit etc.

Practica circa remissionem

Circa autem remissiones nota quod periculum est in eadem Et
habetur una decisio ad hoc quod iudex potest remissionem
dictam sub sigillo expedire alias non sine commissione
Et etiam commissarius simul in partibus non potest subdelegare
Si vero remissio expeditur sub iudice speciali tunc ille
commissarius bene potest subdelegare vices suas Et tunc
reportata remissione iudex qui decrevit eam non
potest dicere ea concessa quia nisi fiat nova commissio Et
illa fiat sub forma huiusmodi / Item causa pendente
inter tales iudex decrevit remissionem per appositionem
manus S. v. deinde iudex sub nova commissione S. v.
se de ea intromittere non potest dignetur S. v. eidem potestatem
~~Dare~~ iudici vel surrogato suo committere ut remissionem
recipiat aperiat Et ulterius in ea procedat etc.

Pro interesse

Si aliquis vult modum veniendi ad causam scilicet pro suo interesse
Et tunc consideret quod vult venire pro suo interesse videat an
sibi hoc expediat quod considerare potest Si enim sua
producta Et probationes in causa facte plus sibi [struck out]
prosint quam nocerent tunc est bonum quod veniat pro suo
interesse / Item melius est quod incohoet litem sive
novum iudicem coram eo vel alio auditore Et si
expediat sibi venire pro interesse videat sibi quod
ipse sit comprehensus in prima commissione dicti iudicis
vocati vel sub clausula generali scilicet Et alios sua interesse
putantes Et tunc veniat coram iudice cum iuribus et
articulis suis ut in sua interesse producat petens
partem citari ad dicendum contra ad [illegible] Et tunc in [illegible]
petat se admitti in statu in quo est causa [illegible]
Si non non est comprehensus in prima commissione tunc ob
tineat commissionem in qua petat se admitti pro suo
interesse Et producat iura et articulos suos

Et obtineat citacionem ad dicendum quare et petat se admitti
ut supra // Eciam aut contra generalis clausula que ponitur in commissione
Et alios sua interesse putantes Et sunt prejudicat eis
quos fertur // Dicit quod sua interesse putantes non tenentur
vitare licet possunt venire ad causam nisi sit citatus ipse
et nominatim secundum formam clementine causam Et tunc prejudicaret
sibi sententia Et etiam hoc nota quod si una vel due
sententie contra possessorem late sunt Et aliquis venit
pro suo interesse non propterea impeditur causa sed
sit expedibilis inter priores partes quando expediat
Et eciam fiat execucio nisi possessio fuisset
vacans Vel ille qui venit pro interesse doceret
se possidere vel in commissione pro quo
pro interesse sit clausula que ea inter omnes partes sit et semel
ac unico contextu eadem sententia teneretur Et tunc
etiam requireret signatura concludens scilicet ad
intimandum et procedat ut petitur et similiter
sit causa in dicendo et rogando commissionem
tali forma Et etiam hoc nota quod sine in hac
clausula et alios sua interesse putantes ponatur
principio originalis commissionis sine primo quantum
petitur sit A et B et alios sua interesse putantes
sed ponatur dumtaxat in fine etiam illud Cum peticione
citandi A et B et alios sua interesse putantes
sed non practica forte quod credetur esse contra
in fine in clementina de beneficio de prebendis Et ad tollendum
dubium pones etiam illa in principio

ut in causa dat[?] per clementinam 7

In causis criminabilibus

In causis criminabilibus que deducuntur per quemcumque
viam scilicet accusacionis inquisicionis denunciacionis et
excepcionis Si per viam accusacionis si tale est in ea
quod veniat aliqua pena corporalis imponenda illa
non potest tractari per procuratorem sed tractanda
est per principales partes Nisi ille principales persone ut
aliqua causa sint in carceribus judicis Si non
aliqua alia pena imponenda venit tunc tractari
potest per procuratores et dandus est libellus et in
eo specificanda crimina exprimendus locus et locus
loci crimina commissi Sed non requiritur dies in quo libello

ponenda est iustp° actore libellante ad penam talionis
si reus illam pati poterit alias ad penam extraordinariam
ad arbitrio boni iudicis et in inscriptione non tenetur reus
quietus tunc libello et c̄ titulum talis p accusatore etiam
si ad puacōem agatur seruandus sunt tamen ut in pphana
sui ordine prout supra dictum e cēma tunc talis ca
no dicitur bñficiat ... p viam acquisitionis inquisitionis
Et hoc fit dupliciter aliquando ad instantiam partis et tunc
procedendum e sicut in accusatione. Aliquando ex officio
Et tunc iudex h3 deputare aliquem instigatorem
ut promotorem officii et tunc primo inquirendum de
infamia que si probatur tunc procedendum est ultra ad
confirmationem vel ... ūm reorum et danda e copia capitulorum
et iudicio et nova testium ... ps citanda est
ad diem cont. Et in istis causis inquisitionis ex offi°
proceditur summarie non seruando aliquem ordinem reorum
tarum sine bñficialium sine pphanorum. Si p
viam denunciationis iudicialis. Et de aliis non est
ad ppositum. tunc illa e ppatoria ad inquisitionem q
fieri potest dicitur ut supra. Si p viam exceptionis
q fit cum agitur de confirmatione electionis ut in instituendo
presentatum vel de non mittendo pr... in possessionem
tunc p modum exceptionis danda sit summaria
Et tunc non requiritur inscriptio requiritur tamen specificatio
ut supra dictum est in libello accusationis Et certum est
quod q pronuntiat ne mittatur in possessionem sine prout opponi
crimina ~~...~~ opponatur crimina cum infamia
Et ideo sit cautus p tunc excipiens ut articulans
in tali materia ut articulet crimina Et quod illis addat
quod illa erant notoria Et quod petens possessionem
bñficii de illis erat notorie infamatus ut diffamatus etc.

Sup notaria

In causis ubi tamen sup notarii proceditur ptis citatoris
ad diem q qone dandus sit articulus sup notario Et
ps citabitur ad diem cont articulos Et demum fe
renda est summaria ... alia obseruatione reorum requirit

In causis appellacionum ... ubi prima et 2a summaria
p ... ut p auditorem Camere e clara tunc i ca

appellationis que committitur in rota ut ex rota alicui commissario
delegato suspecto examinandi sunt vel sit in prima instantia

De inhibitione auditoris camere

Item a gravamine ut interlocutoria super vel per im
pugnacione contra gesta coram alicui auditori tunc ille auditor
potest inhibere auditori camere ut est dicto commissario in causa
ut est sed non coauditori suo ut alicui ex dominis
cardinalibus quia illis non inhibetur nisi super gravaminibus in appellationes
a gravamine ut interlocutoria seu actis solum de quibus supra
et tunc terminum ad impugnandum et iustificandum citare
potest illo termino seu actis ad videndum inhibere ad statum et
terminum pre notata debet dicerem in iudicio

Taxatio expensarum

Item quod expense numquam petunt taxari nisi quando sit 3a sententia
lata ut in prima ut secunda tunc fuit et re iudicata et
tunc iudex qui tulit sententiam ut surrogatus eius
debet taxare expenses pre notata ad statum ut ad idem
Et non taxantur expense in ista curia nisi pro commissi
onibus simplicibus non conservatoriis pro surrogatis procurator ad
vocatis et advocatus est in causa et tunc tantum est pro
advocatus subscribebat aliqua scripturam quam producatur
iudicio alio non taxaret et eo nisi hoc probaret in
deduceret et expenses pro procuratoribus pro notario et iste
expenses petere debent et taxari per cedulas secundum
ordinacionem Romanorum pontificum scilicet tempore domini
Martini pape quinti in cedulis porrigendis iudicibus
Et quando una ut due sententie sit late in partibus vel quod
potest ut quod unus auditor taxaret et omnes expensas
tunc obtineat et coloret in commissionem

In causis beneficialibus

Item dicitur in causis beneficialibus et summariis non sunt nisi quinque
termini legales scilicet ad citandum ad dandum contra articulos ad
prudendum omnia et ad dicendum contra producta aliorum
terminorum obmissio non reddit processum nullum in prophanis
tamen sine plenarius causis inter alios termini sunt legales
ut procuratores et ceteris scilicet ad libellandum ad respondendum libello
ad litem contestandum et etiam ad concludendum etc

De gravaminibus

Item nota quando in Romana curia alicui auditori commissa est aliqua gravaminum et exegerit principalis principio aut in eventum, puta quod appellatum est de partibus vel auditore causae ad curiam et commissa est causa appellationis gravaminis et interlocutoriae una cum negotio principali, commissa tunc de more fuit est, licet sit contra ius quod iudex appellationis in curia eos si pronunciaret male appellatum et bene processum, non tamen remittit causam ad priorem iudicem, sed retinet eam decidendam in curia. Vel quando causa gravaminis et negotii principalis est advocata ab uno et commissa alteri, vel quando appellatum est a gravamine et interlocutoria et diffinitiva, sed tamen commisse sunt, tunc nisi gravamen sit inseparabile sive separatum processus in negotio principali, separatim ponit tamen sit et sel in gravamine et principali de stilo curiae, licet secus est de iure.

De materiis obiectivis

Item exprime obiectivae quae dantur principaliter per modum sive viam positionum et articulorum quae deinde sunt in Romana curia aliud quam contra praedicta, aliud tardius, licet aliquam partem per unam exceptionem contra suam partem alteri quod dare partem in curia ad hoc statuto. Et tales materiae obiectivae quales sunt contra impugnat partem adversae et impugnat suis personis sunt specificandae tempore, loco et aliis circumstanciis sicut semper in libello accusationis dicitur et est.

Appellatio a diffinitiva

Nota quod appellans a diffinitiva non debet exprimere aliquam causam in appellatione, sed idem quod appellatur a sententia contra vim diffinitivae, ut est sententia super attemptatis, super desertione, super nullitate. Et plures quae non expressent diff. partes se expetunt decisionis suae, licet ornatius et cautius sit quod in illis si procurator velit aliquam causam exprimat saltem in genere.

Super dilatione probatoria ad partes per iudicem

Item circa dilationem probatoriam et alias quae dantur in causa est stilus quod si aliquis conveniatur in Romana curia, ita quod tempore quo commissa conveniatur tunc causa sit per eius devoluta ad curiam per appellationem aut tempore legatus aut nuncius alicuius tunc fuit revocandus domini nisi conveniretur super contractu facto illo tempore quo nuncius fuit aliis datur sibi tempus sive induciae

ad studium suum et defensionem de pretio fuerit suspe-
det in causa et illud tempus dat magnum et parvum secundum
distinctionem a ro tuda et loco domicilii illius secundum
Et nota quod ista dilatio non solum datur ad studium quietis
ipsius rei qui convenitur sed ipsi reo datur ad habendum suam
informationem et defensionem contra suum partem sibi adversam
Et ideo semper viget practica quod non obstante quod actor
dicebat se velle contestari et tamen expresse acceptationem
et prorogationem et alia suum res nichilominus reo da-
batur iudicium si ipse allegabat se velle habere in promptu
et defensionem contra suum partem adversam et in hoc sit
cautus procurator ut sic petat
Item circa dilationes probatorias nota omnes dilationes
probatorie iudiciales sunt arbitrarie per auditorem
vel iudicem secundum quod in except. de exceptionibus ubi cum
suum datur trium vel iiij dierum ad probandum qui res
recipit contra peremptorias exceptiones admisse sint ad probandum
contra que sup. dicti lib. de iure in prima productione ad probandum
dantur x dies in ij productione viij vel x in tertia sunt
viij quod ad alias mas. probandum in tuda secundum mag-
nitudinem cause aliquando dantur sex aliquando x aliquando
plures aliquando pauciores dies secundum placitum audi-
toris vel iudicis

Occasione hereditatis

Item si vis aliquem convenire occasione hereditatis antiquum
porrigas libellum facias unam suam petitionem sive
interrogationem in qua contineatur quod iudex interroget reum
an sit heres defuncti cuius nomine convenitur et an
sit solus vel pro parte et pro qua parte Item si
aliquis convenitur actione rei vendicationis vel alia
actione reali et si pars rea sit eius procurator
et pars in tuda facias eum interrogare an possideat
et tenet tendere et istud multum intendatur te
alias enim si quis convenitur possessor alicuius rei secundum Bartolum
suum aliquis licet ipse paratus fuerit iudicium ex hoc non possit
adversarium vel possessor nec admittendum possessorem
nec infeudatum nisi probetur possessor et illud nota
quod sepissime venit in practica et multi in hoc errare
solent et hoc idem tenet Specu. in ti. de petitore. q.
sunt ans litem contra S. pone ergo rei

Super spolio

Item quod aliquis super spolio beneficii seu possessorio recu-
perande possessionem agit, tamen agit in causa prophana tamen
non est necesse quod producat aliquem titulum seu aliquod
ius sed sufficit sibi quod probet se possedisse et possidere.
¶ Causa non beneficialis vel incidentalis ut alia in qua non petitur
possessio iusta super titulo in iudicio possessorio
recuperande contra quod agens producat titulum suum et
saltem summarie perficiet illum. Secus si beneficiatus
non dicit esse spoliatum beneficio sed fructibus beneficii
in toto vel in parte aut aliqua possessione aut aliquo
iure beneficii sui. Tunc enim non requiritur quod producat
titulum sed sufficit quod probet se possidere beneficium suo
nomine agit et sic talis causa non est beneficialis
ratione processus et observacionum eorum. Sed tamen servandi
sunt ut in causa prophana. Et nota etiam hoc est quod
causa specialis sive possessorio recuperande ubi ius suum
fuit ex reo et contra actore licet non sit causa beneficialis
vel incidentalis, oportet quod agens producat ti-
tulum suum vel possessionem tanti temporis quod in memoria hominum
contraria non existat et probet. Et iste est casus
in c. ad decimas de resti. spo. li. vi.

Super titulo

Nota quod quando super titulo beneficii seu petitorio seu possessorio
proceditur summarie sine litis contestatione ut supra visum est.
Secus quando agitur de proprietate beneficii puta si una ecclesia
dicit sibi aliam ecclesiam unitam vel de si agitur super aliqua
re vel iure pertinentium spectantium ad beneficium et circa hoc
vidi dubitare. Si unus dicit se habere titulum in beneficio
et alius beneficium beneficio suo incorporatum, an procedatur
summarie ut in causa beneficiali vel plenarie ut
in prophana. Illud sepius [illegible] in practica quod
[illegible] alia parte causa est beneficialis [illegible] alia prophana
¶ Dominus egidius de bellamera in decisionibus suis quod illa causa
regulanda est secundum naturam actionis actorum ut si actor
agit de titulo beneficii etiam reconventio rei ut de
proprietate est summaria. Et hoc bene probat. Et si
actor agit ut de proprietate beneficii, actio sua
erit plenaria et procedetur tamen ut in prophana
et reconventio rei potest esse summaria si
deducit [illegible] ius suum

Cum commissio est procuratori generale acceptata

Item si attentus procurator huius deducere aliquam causam in curia ex commissione et procuratorio generali, quod illud non producat in iudicio neque contestacionem litis nisi per protestationem. Sed tradat ipsum alicui notario qui eo presente illud tradat notario et aliter non recipiet illud notarius. Et tunc ipse procurator dicat Ego intelligo me constitutum generaliter procuratorem ad multas causas et negocia. Ego intendo solum unum acceptare in ista causa coram illo auditore et non aliis. Et in ea solum accepto unum pedem et substitutionis si vult substituere et unam cum substitutione ad agendum et B et transfero unum in eos et procuratorem quod nichil fiat nisi ex meis et eius notatis. Et solum vult substituere dicat in principio ego solum accepto unum ad substituendum et non alios et substitutio tales etc. Et ista doctrina ita data fuit dat. Causa si procurator sic procederet procurator videtur acceptasse omnes quo ad omnia contenta in illa nec postea posset se exonerare est iste est casus in cle. et sub. de procurator.

Diffamatio procuratoris est defectio appellacionis

Item nota quod nichil est quod tantum in fama et in honestate procuratoris sicut quod ipse dimittet appellacionem deserere per negligentiam. Et hoc contingit per durissima in appellacione a diffinitiva. Primo auditores et iudices qui dant terminum decem dierum ad prosequendum. Et tunc infra illos decem dies appellans debet facere causam committi alicui alteri iudici vel auditori et facere citatum commissionem. Quod si hoc non potest vel sibi non expedit tunc vadat ad cancellariam cum notario et habeat commissionem duplicatam. Et unam tradat ad manus vicecancellarii vel regentis cancellariam. Aliam tradat notario. Et in absentia vicecancellarii vel regentis ponat eam in capsa ubi tales commissiones ponuntur. Et aliam commissionem notario porrigat et faciat fieri instrumentum de diligentia predicta infra decem dies quod si ita non fecerit procurator appellantis deserit appellacionem.

Sublata causa

Item commissa causa et sic sublata data diffinitiva infra decem dies et facta contestacione vel sup. tunc in ea requiritur in appellacione a gravamine vel interlocutoria ubi non tangit. Prosequitur per alios infra tunc omnibus terminis dat. suarum infra annum a die appellacionis interposite. Et debet dare petitionem procurator appellantis vel in deterius parte vel in antiquius et

hec non sufficit nisi ptes infra annum de dilige[n]cia
sua videt quod petat cum expedire i[n] prestacionem p[ri]ma
s[ecund]o 2o 3o prestant prestantiq[ue] et prestabilissime Et q[uod]
non stat quominus per eum expediat Et ptes de dilige[n]cia
sua Et hanc protestacionem quam notarii sunt sepe negli-
gentes scribat per se in domo et producat in iudicio
Et per plures dies an[te] lapsum term[ini] primi anni producat
ea Eodem modo faciat in 2o fatali Et in 3o et ipsis stetis
nisi in primo fatali omnis diligenti sua data peticione
et facta protestacione quod appellatio est deserta Et sic nisi fiat
protestacio in 2a prestacione presta[cione] non obstante dilige[n]cia premissa
primi fatalis erit appellacio deserta Et ista est maior
incommoditas quam procurator habere potest si deserat appellacione[m]
Si non procurator indiget remissione ad partes in 2a
prestacione tunc fuerit vides sup[er] articulis et compa[ri]
cionibus datis in prima prestacione ut est modus tunc dati
Si expedit petat sibi decerni remissione[m] circa
quo potest Et illa petat in iudicio Et illa peticionem det
in scriptis quam notarii indebite sepe scribunt Et
in eadem cedula qua hoc petit protestetur quod non stat
per eum quominus remissio non decernatur et remittatur
ad partes et expediatur et comporte ut causa expe-
diatur in prima fatali Et non deserat appellacio sua
Quod si secus fecerit fuerit protestetur quod per eum non stet
sed per iudicem ut parte adversa etc.

Circa publicacionem dictorum testium

Item in publicacione dictorum testium procurator teneat hanc
cautelam quod quando testes producuntur per parte adversarii
nisi protestetur contra dictos sic taceat ille si aliquid contra eo
deponerent non prodesset sibi Sed postquam testes
sunt examinati sicut et cito eorum dicta facere publicari, instru-
mentata parte ad audiendum voluntate iudicis super publicacione
porrecta in primo antequam aliquis petat de publicacione
premittat protestacionem quam scribi faciat per notarium
ut secundum portet in scriptis cedulam protestacionis sic
R. p. domine auditor ego protestor quod intendo opponere
contra personas et dicta testium per parte adversa
productorum in hac causa qua protestacione premissa peto
mecum publicari dicta testium ex adverso productorum

Et tunc statim ad d[ictu]m p[rese]n[tan]t. Et si timet ut iudex q[ue]ludat et s[enten]ciam ferat habeat s[uu]m app[ellati]one para a no[n] pub[lica]c[i]one et no[n] p[ro]ductione s[e]n[tenci]e

Qn app[ellati]o b[e]n[e]ficialis devoluit

It[em] q[uo]d nisi bene advertas nulli p[ro]cessus erunt q[ui]a ca[usa] b[e]n[e]ficial[is] p[er] appellaco[n]e[m] devoluit ad p[a]p[am] curia s[ed] tunc p[ro]b[a]t datam nisi appellant[es] ad p[ro]sequend[um] et dein t[em]p[or]e arbitrio ad e[um] tunc tempus quo homo indiget veniend[i] ad curia[m] de c[uius] loco ubi appellatum est et deinde xx dies et si ante p[ro]cedat p[ro]cessus est nullus Et aliud nota et p[ro]bat[ur] et i de cler li vj et fo[r]. cupientes el.

De materys obiectivus

It[em] q[uo]d materie obiective dari debe[n]t i[n] t[er]mi[n]o statuto ad d[icendu]m i[n] p[ro]ducta p[ost]ea dare no[n] admittant[ur] Et si i[n] illo t[er]mi[n]o no[n] dederis et p[ost]ea dare velis tales tenebis cautela Dare uabis artic[u]los sup[er] q[ui]b[us] si nescis Et si nulla habeas Et tunc ad om[n]es meliore fine et eff[e]c[t]u deducas tale ma[teri]a[m] et admitte[re] ca[usa] alys Et sic p[ro]bare posse vel dabis iusticia[m] p[ro]banc[i]a illa[m] ma[teri]a[m] cum p[ost]ea artic[u]los p[ro] iustificac[i]one et exp[ed]ire debet illa ist[er]ra

De modo devolvendi ca[usa]m i[n] p[ar]tib[us] ad curia[m] p[er] app[ellati]one[m] in p[ar]tib[us] interpositam

It[em] q[uo]d p[os]t appella[ci]o[nem] i[n]p[ro]nu[n]t[iat]a[m] i[n] p[ar]tib[us] p[er] p[ro]c[uratorem] i[n] e p[ar]t[e] app[ella]t[a] duc tunc p[ar]tibus tunc ea causa e devoluta d[omin]o sup[er] hoc appareat publ[ic]o instrum[en]to q[ue]rere Et affert de mandato ... Et si appellans p[rese]ncia p[ri]ncipalis p[ar]te[m] i[n] p[ar]t[e] app[ella]t[a] quomodo h[ab]ere no[n] p[otes]t ca[usa] app[ellati]o[n]em i[n]ponend[o] dic ut ca[usa] b[e]n[e]ficialis devolvat[ur] s[er]vabit appellans hunc modu[m] s[c]i[licet] q[uo]d faciat app[ellati]o[n]em sua[m] i[n] sc[ri]pta i[n] forma q[uo]d facta accedat ad notar[ium] publ[icu]m i[n] p[rese]ncia testiu[m] et legat app[ellati]o[n]em huiusmodi de verbo ad verbu[m] Et lecta huiusmodi app[ellati]one petat instant[er] app[ost]ol[o]s sibi dari si est aliquis qui velit dare p[ro]testando Et p[ar]te appellata p[rese]nti quomodo h[ab]ere posset lic[et] e[is] intimaret et i[n]sinuaret app[ellati]o[n]em p[re]d[ic]ta[m] et sup[er] hoc petat publ[icu]m instrum[en]tu[m] et hoc facto appellans tene[tu]r intimare et insinuare h[uius]mo[d]i app[ellati]one[m] p[ar]ti appellate p[er]s[onaliter] vel eius p[ro]c[uratori] q[uo]d e[st] ip[s]o p[ar]t[i] seu alt[eri] ex eadem p[ar]te[m] quomodo h[ab]ere posset i[n]fra mensem p[ost] i[n]t[er]posicione[m] p[re]d[ic]te app[ellati]onis et p[ost] mensem quot[ien]s p[otes]t et [ali]q[ui] intimacione[m] huiusmodi appellacionis s[er]vabit hunc mo[dum] v[idelicet] q[uo]d

appellans assumat secum notarium publicum et testes et accedat ad
partem appellatam ut ad ipsius personam si potest vel alias coram presencia habere potest
alioquin procuratorem dicte partis coram presencia et huiusmodi appellacionis papirum an
nexam ut premittitur per notarium publicum et publicacionem faciet
parti appellate seu eius procuratori in loco et copiam huiusmodi appellacionis tradat
Requirendo notarium ut super premissis publicum conficiat instrumentum
alioquin si ipsius partis vel procuratoris eiusdem presenciam habere non potest
tunc si ea fuit beneficiata expedit quod in loco beneficii ut
partis appellate in presencia duorum beneficiatorum in ipsa ecclesia prope
appellata ut eius procuratoris et per notarium publicum legatur publice
Et post appellans petat apostolos instanter. Item nichilominus quod si
partis appellate presenciam habere eidem appellacionem huiusmodi insinuare. Et si
ipse faciet in domo appellati si commode et tute ad
domum accedere poterit. Similiter in ecclesia cathedrali et in loco
beneficii et ecclesia parochiali sub qua degit et moratur
Et bonum est affigere copias earum in valvis ecclesiarum. Et eciam
in domo habitacionis partis appellate. Et alia adhibere solemnis diligencias
circa insinuacionem huiusmodi appellacionis que adhibenda est in execucione
citacionis litere in partibus fiende. Et post appellans voluit prosequi
appellacionem suam. Et post appellata vellet prosequi eam in Romana curia
Expedit quod post appellata instet pro copia habenda appellacionis sub
manu publica notarii scilicet illius qui instrumentum publicum appellacionis
confecit. Quod si ille notarius negaverit sibi tradere copiam
illius sub publica manu accedat post appellata ad officialem curie
episcopalis ad alium deputatum super hoc potestatem habentem et appellat(?)
notarium ad tradendum sibi copiam producendo instrumentum originale
appellacionis predicte et citari faciat partem ad videndum sibi
decerni copiam appellacionis illius sub manu publica. Et dominus ipso do
decreto sic mandet notario predicto quod fiet copia illius
appellacionis sub manu publica qua habita post appellata potest prosequi
appellacionem in curia et causa censetur ad curiam de
voluta. Et est finis huius opusculi Rome viij^a junii anno 1499

Modus exequendi citacionem per edictum

Primo notandum est quod antequam decernatur citacio per edictum
per auditorem oportet quod contenta in cedula(?) probentur per
testes coram quibus probatis auditor decernit citacionem per edictum
tenore commissionis circa cuius citacionis execucionem primo legatur
citacio in audiencia contradictarum et ibi stabit usque ad horam
terciarum. Adveniente hora terciarum accedat ad portam
audiencie contradictarum et removebit eandem in presencia testium
¶ Subsequenti die secunda idem notarius affigit eandem citacionem
ad valvas maioris ecclesie ubi Romana curia residet

p̄ncia testiu͂ et de p̄missis oīb3 notarius efficiat instrum̄
a tergo citacōis eiusd̄ sp̄s q͂ mod̄ fo cīte ¶ Circa execucōe
i ptib3 faciend̄ expedit q̄ citaco hmōi i duob3 locis i q̄
citacōe expssis execut̄ ī. q̄d affigat̄ p̄ executorē exp̄ss i p̄ncia
notarij et aliis eiusd̄ i ead̄ citacōe expssa ꝑ ipsa
missar̄ solempnia et ipar̄ copia dimitat̄ i valuis eccliar̄
affixam ¶ Insup notand̄ q̄ loca i q̄b3 hmōi citaco sunt
exequenda dnt esse vicina ut puta no distent a locis
ubi esset hmōi citaco exequenda de metu ut p̄x no
obstaret ultra duas ut tres ut q̄ot leucas s̄ sine metu
et tute exequi posse i illis cōtinuat sue q̄nto p̄ximi
ꝑ ses fiat ¶ Et sup p̄missis oīb3 r̄ogat notarij ut
efficiat sup hoc publ̄ū instrum̄ Quia sed no p̄t ut
debent ceteris p̄ibus q̄ de illis fiat p̄stacio cora
notario et testib3 dc̄e ecc̄ ponet̄ talis p̄t̄ i instro publ̄o
¶ Nota q̄ p̄ oz citacōz p̄ edici legi i audiencia q̄ dictas p̄
obmistancia Non aut̄ sic est de p̄sonali

Execucō p̄sonalis citacōis eo modo fit

sicut i citacōe sim̄l p̄ ꝑ ꝑtina et no no oz aliqd̄ speciale
dic̄e nisi q̄d sic citand̄ compareant p̄sonalr̄ no p̄ p̄cur̄
¶ Sed no ubi citaco p̄sonalis decernenda ē ad p̄s oz q̄d
auditor tūc recipiat iuramētū p̄ncii h̄ citacōz impetrāta
ut eig p̄cū̄re legiti ad hoc speciale iuramētū et mādatū
habēte q̄d hmōi citacōem maliciose no impetrat et ipe
intendit exequi eand̄em usq3 ad fine sup̄ posse sub pena
formida i hoc est mille flor̄ auri applicand̄or q̄
medietate p̄t citande et p̄ alia p̄te camē applice
Et cu oia oz q̄d ante hmōi citaco decernat̄ q̄d p̄be
grauta i cussiōd fore vera ¶ Nota q̄d copia cōmissiō
sup citacōem p̄sonale no dat̄ nisi ad hoc hn̄s speciale
mandatum seu p̄cū̄r̄ ¶ Ith m p̄cū̄r̄ no ad citandū
aliquos p̄sonalit̄ dnt dnc p̄sone noialit̄ exprimi
q̄ sūt citande p̄sonalit̄ alr̄ no oz citaco ref

Execucio inhibicōis etc

Impetrans inhibicōem assūat sibi notariū cu testib3 accedat
ad illos q̄b3 ē inhibend̄ et p̄ntet illis l̄ras inhibicōis
ut faciet eis p̄ notariū publ̄ū legere et explegi de no ad
verbu et nichilo copia illis tradat et assignet maxime
si copia ipar̄ petierit Et sup p̄miss̄ r̄ogat p̄ notariū
ut efficiat publ̄ū instrum̄ ¶ Ht execucōe sic facta
si contigerit p̄ illos q̄b3 inhibitū ē q̄t hmōi inhibicōe

De execucione Citacionis legitime

Nota quod principales citandi in commissione descripti aut procuratores in partibus eorum personis si eorum puta quomodo licet sit citari Et si procuratores apprehendantur fiet huiusmodi citacio censetur perfecta et bene execucta et causa legitime ad Ro. curiam devoluta et deducta Quod si eorum puta licet non sit tamen quod non sit persone apprehendi de eo quod in possessione execucionem in hospicio citatione vel ubi forsan licet nostrum duo ad huiusmodi hospicium tutus sit accessus Et in ecclesia ubi beneficium situatum est si agitur super beneficiis et si ea fuerit beneficiales. Si vero tutus accessus non sit ad hospicia citandorum Et si eadem ut puta fuerint beneficiati tunc sufficit quod citentur in Cathedrali ecclesia et in loco beneficii super quo agitur ut aliis locis publicis ubi expediens fuerit ut puta in ecclesia parrochiali sub qua degunt et morantur vel aliis locis quibus sepius citandi (?) solent Et ibidem copia valvis ecclesie affigenda

... et cum (?) ... aliquem executorem in dicta citacione descriptum ut huiusmodi citacio exequatur debite in loco in huiusmodi citacione expressis Et in alias apparte impetrantis citacionem nominandis sub forma citacionis et sub penis in eadem contentis. Idem executor huiusmodi citacionem ad se recipiens citet ad terminum in huiusmodi citacionem contentum Et si citandi fuerint presentes dicat executor Ego N. cito vos vigore istius citacionis quam teneo in manibus meis sub tenore istius ut compareatis die tali per vos vel procuratorem etc. in Ro. curia Coram domino N. auditore responsuri super negocio et super hoc principalis impetrans citacionem et alias eius nomine petet sibi a notario publico astante fieri instrumentum publicum. Si vero citandi fuerint absentes Tunc executor in ecclesiis citatos dicat isto modo. Ego cito vigore istius citacionis ut supra mutando secundam personam in terciam etc.

Execucio compulsorie ad partes decernende fiat hoc modo

Primo quod pro parte impetrantis compulsoriam allocetur executorem in partibus notarii et testium presentes et requiratur ad execucionem huiusmodi compulsorie sub penis in eadem contentis

hute qd hui[us]mo[d]i citacionem maliciose non impetrauit Et ipe
intendit prosequi eandem usque ad finem sine posse sub pena
formida [illegible] hoc est mille florenorum auri applicandorum pro
medietate parti citande / Et pro alia parte camere applic[ande]
Et cum ora[ti]o[n]e / qd ante hui[us]mo[d]i citacio decernatur [illegible] pre-
grauata confessionem fore vera / Nota qd copia confessionem
sup[er] citacionem personale non datur nisi ad hoc hui[us] speciale
mandatum seu p[ri]uilegium / Item in p[ri]uilegio ad citandum
aliquos personaliter dum [illegible] persone noualiter [illegible]
q[ui] sit citande personaliter alias non est citacio etc.

Executio inhibicionis

Impetrans inhibicionem assumat sibi notarium cum testibus accedat
ad illos quibus est inhibendum Et presentet illis litteras inhibicionis
ut faciet eis per notarium publicum legere [illegible] et exponi de uno ad
verbum / Et nichilominus copia illis tradat et assignet [illegible]
si copiam parat perierit Et sup[er] premissis requirat [illegible] notarium
ut conficiat publicum instrumentum / Item hec execucio sic fiat
si contingerit per illos quibus inhibendum est [illegible] hui[us]mo[d]i inhibicionem

177

aliquid attemptare sed totum pgra p auditorem venit revocand
fra pns fide p ultima docu^tat^ s pub^ca postea de hui^s
execu^cione et alias p testes ydoneos etc

Execu^o Citacois q decanu et Capm

Si cōmissio specta fuit q decanu et capitulu alicui ecclie
tunc isto^o dz exequi viz decanus ipa psona dz citari
si pntia eius quomodo hēri pt et mañ ī hospicio habita^cois
sue aut ī decanatu suo et si tutus accessus nō sit ad
eius hospiciu ut psona^r alloquiri pt tunc ī ecclia
Cathedrali ī qua est beneficiu litigiosu situm et si
no ī ambabus ecclis citari potest sufficit qd ī altera
earundem ē ī parrochialibus sub quibus degit Idem
etia de ppoito tu si quomodo heri no pt decanus citari
dz ut mañ ī collegiata ecclia ipius infra missaru
solempnia Et ī cathedrali ecclia cui subest collegiata
infra missaru solempnia et copia citacois ī valvis
ecclie affigat Idem de ppoito et decano est
Idem est de capitulo et conventu salvo qd conventus ī loco
conventuali ut ecclia Monasterii eiusdem citari nō dz
Nota q una petiva dz ut citacio huius fiat ī pntia
notarii sup hoc requisiti cu testibus fidedignis Et
qd procurator impetrans citacionem ut alias ab parte
eiusdem qui nō sit pnti^r petet sibi citacionem Et requiret
aliquem executorem ī dicta citacione despriptum ut huiusmod
cita^o exequi^r debite ī loco ī huius citacois pnts ē ipsa
Et ī aliis parte ipetitis cita^s nominandis sub forma
cita^oe et sub penis ī eadem contentis etc Tunc executor
huius citacionem ad se recipiens citet ad tm ī huius
citacionem contentu Et si citandus fuit pns dicat executor
Ego N cito vos vigore istius citacois quam teneo ī
manibus meis sm tenorem istius ut compareatis die etc
p vos vel pcura^rem ī po. curia Cora dno N auditore
responsurus sup negocio Et sup hoc principalis impe-
trans citacionem ut alius eius noie petet sibi a
notario pub^co astante fieri instrum pub^cum Si nō
citandus fuit absens Tunc executor ī exequendo citacionem
dicat isto^o Ego cito vigore istius citacois ut sup nomi-
nando stdam psona in tercia etc

Execucio compulsorie ad pres dicte fiat hoc mo

Primo qd p parte impetrantis compulsoriam allocu
executorem ī pntia notarii et testium pntem et requirat
ad execucionem huius compulsorie sub penis ī eadem contentis

procedat contra testes et litteras detinentes seu in eorum potestate habentes
tunc nulla acta actitata nec super forma iuris et decretum
compulsoriales executor est requirat testes et litteras per eas
competenter compulsoria nominandos et detinentes seu habentes
alia publica seu munimenta ad causam facientes sub pena excommunicationis
in eadem compulsoria contenta omnia et singula publica nec ad causam facientia
que penes se habent ut in nota recepta sunt eorum vera transumpta
scripta in publica forma redacta nihil addito vel deposito quod
facti substantiam in aliquo valeat immutare scripta et sub tali forma
per eos in iudiciis ut ex utrisque locorum fides plenarie fuit
adhibita tradant parti que impetravit compulsoria ut est
termino prefixo vel alio nuncio ad hoc deputato infra
certum dierum spacium tradant executori et tunc ille
tradant executori Et tunc ille executor huiusmodi acta
etc sub sigillo suo ad iudicem causam transmittet et clausa
Si non originalia sub publica forma non expedit quod mittat
sub sigillo inclusa Et si alique postea in partibus dicti
transumpti expedit ut pars citet ad videndum transumptum nisi forte
in causa ipsa pars per audientiam fuit citata et peregrinus ad
videndum transumptum talia postea nec in partibus Et in eo ad videndum
transumptum talia publica dicta pars impetrans compulsoriam comparere
vel aliquis nomine suo expectare in presentia partis adverse si ibi
fuit Alioquin in contumaciam eius postea et publica transumptum et
tunc executor mandabit ipsi notario ut huiusmodi
publica fideliter transumat Et executor una cum notario
transumpta collacionem debite diligenterque facere dicit de
eiusdem transumptis et ea postea per causa transmittere sub sigillo
suo inclusa significando auditori cause sub sigillo
suo et subscripcione notarii publici quanta fides eius
transumptis ut acta fuit adhibenda Et bonum est quod
in executorem huiusmodi facta una nobilem personam puta
officialem alicuius sedis episcopi vel aliam in dignitate constitutam
que habeat autenticum sigillum Si vero executor non
habeat sigillum sufficit quod transumant huiusmodi publica et
acta subscripcione notarii per personam publicam in quo
huiusmodi publica et acta transumantur Et contra fides eius
adhibenda etiam per personam ipsi auditori per executorem
huiusmodi transmittet ¶ Nota si notarius esset mortuus ut
ab eius orum scripturas de prothocollis vel libris infanalibus
extrahi ad quod citet adversarius ad certum terminum ad vi-
dendum extrahi scripturas et testes desuper recipient ad
perhibendum testimonium veritati de et super legalitate huiusmodi
notarii ac super recognitione manus et signeti ipsius

Modus procedendi contra per executores

Primo namque facta super huiusmodi executione eius per executorem

principale cum uno eorum pro prosequendo huiusmodi executoria accedat
cum notario et testibus ad aliquem executorem in partibus si aliquis fuerit
in partibus Et si huiusmodi executor interesse nolit Vel accedat ad aliquem
subexecutorem in eisdem processibus deputatorum referendo
eundem et presentando sibi litteras executoriales una cum processibus
et processus seu processis super executione
emanatarum requirendo eundem tenore litterarum ipsarum procedat
Cum quidem executor accedat ad illos quos opportere sequitur sunt
nominatim Et huiusmodi litteras subexecutorias et processus inde secutos
eisdem intimabit seu legi faciat Et si necesse fuerit
in wlgari explanat seu explanari faciat requirendo
sub penis et censuris in eisdem processibus contentis quatenus infra
terminum in ipsis processibus contentum prefatum executorem processum
et sententie pareant plenarie ad effectum Et in eadem ubi
situm est beneficium huiusmodi super quo vertebatur quod sententia dicitur
fieri intimato et publicato huiusmodi litterarum processum et processibus
eorum quibuscumque tam in genere quam in specie et talis executor aut
sub executor debet prefatum principalem aut eius locumtenentem procuratorem
in ductione in possessionem beneficii Et vero fuerit per eundem spoliatus
dictus hoc necesse fuerit et a parte principali aut eius locumtenente procuratore petenda
requirant omnes et singulos censuarios capitulum procuratores et subditos
quatenus tali de fructibus redditibus et ipsius beneficii plene
respondeant sine difficultate et contradictione quorumcumque
Requirendo et monendo intrusum eundem occupatorem et detentorem
beneficii et alios quoslibet indebite impedientes quatenus infra
quindecim sive sedecim dierum spatium sic expresse per monitorem
huiusmodi inde te sequentem sub executor expresse in ipsis processibus contentum
ipsius beneficii possessionem pure et libere resignent et
cedant huiusmodi beneficio seu eius fructibus perceptis et
expensis in quibus est condempnatus infra terminum in processibus
contentum Et secundum executorem sive sententiam et processus predictorum
Et si elapso huiusmodi termino occupator seu detentor beneficii aut
alii impedientes ipsum ne gaudeat possessione beneficio in processibus
et executoria sunt excommunicandi Et subexecutor
debet aggravare et reaggravare Et alias procedere quo eosdem
iure invitissimorum Et omnia ista dicuntur fieri per executorem
aut sub executore in presentia notarii et testium in forma cetero alia procedi

De executione Remissionis

Apportata namque commissione ad partes vicinas quando eadem Remissione
a curia Romana portandum quod quidem sub bulla tamquam sub sigillo
auditoris de consensu partium fieri consueverunt Vna cum articulis
sub sigillo auditoris inclusis partes partibus in huiusmodi causa

Remissionem deputatis in presencia tam notarii et testium (Renugis) iudices
consueverit esse 3a. i uno ut duo ad magistro se excusare
Et ydem executores seu iudices habent servare hunc modum super
nouam remissionem per eos receptis in presencia notarii et testium super
accepta ut dicit tradant huiusmodi remissionem et articulos
notarios predictos commissos eidem et huiusmodi articulos et remissionem fideliter
regat et alia que in huiusmodi casu occurrent fideliter conscribenda
diligenter colligat salvo salario suo competenti hoc itaque facto
ijdem iudices ad instanciam partis prosequentis huiusmodi remissionem citari
mandant partem sibi adversam ad diem certam iurisdictionem
ipsorum iudicum et ad recognoscendum sigillum ipsi rotulo
impressum et ad videndum rotulum huiusmodi aperiri vel ad
dicendum causam quare premissa fieri non debeant ad certum terminum
competentem in quo termino si pars citata non comparet ipsi iudices
in contumacia ipsius partis et ad instanciam ipsius partis prosequentis
habebunt huiusmodi sigillum rotuli pro recognito et huiusmodi rotulum a-
perient et habebunt pro aperto Ceterum facto iudices predicti instante
et petente parte predicta Remissionem huiusmodi prosequente citent
ut citari mandant partem adversam per literas ut nuncium si moris
est illum procuratum et per literas notare est ut super quibus citationes
execucionem fiat insistendo executoriam Alias citacio non censetur fuisse
executa et aut per nuncium fieret notario etiam fiat relatio
et hoc super qua citacione recipiendum in quo termino pars adversa si non
comparet ipsi iudices ad instanciam partis prosequentis ipsam partem adversam
reputabunt contumacem et in eius contumacia ad ipsius partis prosequentis
instanciam ipsam partem adversam citari mandant modo
premisso ad videndum nonnullos testes iurare Necnon
ad dandum interrogatoria ac videndum ipsos testes ad iurandum
admitti ad certos terminos competentes huiusmodi terminis advenientibus
pars prosequens remissionem habebit suos ipsius testes producendos paratos
et producet huiusmodi eos in presencia partis adverse vel in contumacia
si non comparuerit Tunc testes coram iudicibus in manibus
iudicum tactis corporaliter per eos scripturis sacrosanctis iurabunt
dicere veritatem Et iudices si personaliter commode examinare
non possunt huiusmodi testes tunc committat notarius scribere
in huiusmodi casu Et elapso termino ad dandum interrogatoria ipsi iudices
sive notarius commissione sibi facta per ipsos testes examinet
iuxta articulos et interrogatoria in huiusmodi rotulo
descripta Et nota quod examinacionem testium huiusmodi debet fieri
infra ij menses post presentacionem cedule rotuli sive
bulle termino sequenti alias ipsos dicta non valerent ffinis

Mod9 vacandi et accepdi beneficia

179

4060